

Рудь Н. В.,

здобувач вищої освіти обліково-фінансового факультету

Науковий керівник – **Мікуляк К. А.**, асистент кафедри фінансів банківської справи та страхування,

Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ В ЗАХИСТІ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ

Соціальне страхування є ключовим компонентом системи соціального захисту, яка виконує важливу роль у захисті працівників від економічних ризиків, пов'язаних з втратою доходу через безробіття, хворобу, інвалідність або старість. Ця система, зазвичай підтримувана державою, визначається як публічна програма страхування, яка захищає від різних економічних ризиків, і участь у ній часто є обов'язковою [1].

Основна мета соціального страхування – це забезпечення захисту від втрати доходу, які можуть бути визначені, наприклад, як безробіття, інвалідність, хвороба, смерть, а також старість. Система фінансується за рахунок регулярних внесків, що дозволяє розподіляти ризики між усіма учасниками та запобігає перекладанню людських витрат, пов'язаних з нещасними випадками на виробництві та звільненням, на платників податків та сім'ї.

Соціальне страхування відіграє важливу роль для працівників та їхніх сімей, не тільки в часи кризи, як це було під час пандемії та наступної економічної рецесії, але й у звичайні економічні часи. У США, наприклад, система соціального страхування містить програми, що підтримуються за рахунок спеціальних податків, а також інші федеральні програми, що надають підтримку доходів [2].

Ці програми соціального страхування є фундаментальною частиною інфраструктури соціальної безпеки в багатьох країнах, забезпечуючи важливу підтримку для працівників у випадках, коли вони не можуть працювати через різні обставини.

Соціальне страхування відіграє важливу роль у захисті працівників від ризиків, пов'язаних з професійною діяльністю, включаючи професійні захворювання та травми на робочому місці. Основна мета такого страхування – це забезпечення захисту та компенсації працівникам, які зазнали травм або професійних захворювань внаслідок нещасного випадку на виробництві.

Глобальна програма страхування та захисту від нещасних випадків на виробництві (GEIP), що діє під егідою Міжнародної організації праці (МОП), надає суб'єктам бізнесу та системам соціального забезпечення консультаційні послуги щодо оцінки систем страхування від нещасних випадків на виробництві (EIP). Крім цього здійснюються актуарні та фінансові огляди систем EIP, включаючи аудит системи соціального забезпечення [3].

Програма також пропонує специфічні послуги, такі як ціноутворення для запобігання, оцінка інвалідності, пов'язаної з професією, або розробка програм повернення до роботи. GEIP тісно співпрацює з підприємствами, допомагаючи їм у розробці інноваційних методів реєстрації та надання пільг, які відповідають їхнім реаліям, а також надає консультації щодо дотримання вимог трудової інспекції (для великих підприємств) та інші підходи до публічного захисту для бізнес-випадків малих та середніх підприємств.

Отже, соціальне страхування відіграє важливу роль у системі соціального захисту, забезпечуючи працівників необхідним захистом від економічних ризиків, пов'язаних із втратою доходу через безробіття, хворобу, інвалідність, смерть або старість. Система, яка здебільшого підтримується державою, функціонує як публічна програма страхування, що вимагає обов'язкової участі та фінансується за рахунок внесків на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Це забезпечує розподіл ризиків та запобігає перекладанню економічного навантаження на сім'ї та платників податків.

Список використаних джерел:

1. Social Insurance. URL: <http://surl.li/ssefc>.
2. The Critical Role of Social Insurance in the US and Policies for Reform. 2021. URL: <http://surl.li/ssefj>.
3. Global Programme on Employment Injury Insurance and Protection (GEIP). URL: <http://surl.li/ssefs>.
4. Мікуляк К.А., Красноноженко В.О. Вплив війни на реалізацію соціального захисту громадян України. *Електронне фахове видання з економічних наук «Modern Economics»*. №42 (2023). С. 85-90.